

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi yritystuesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yritystuesta annettua lakia. Ehdotuksen mukaan pienyritystukea sekä pienten ja keskisuurten yritysten kehittämistukea voidaan myöntää matkailu- ja yrityspalveluyritysten lisäksi laajemmin myös muille palveluyrityksille.

Pienen ja keskisuuren yrityksen määritelmä ehdotetaan muutettavaksi pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä 3 päivänä

huhtikuuta 1996 annetun komission suosituksen mukaiseksi.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan pienen ja keskisuuren yrityksen määritelmän osalta mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Toimialarajauksen laajennuksen osalta laki on tarkoitettu tulemaan voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Toimialarajauksen laajentaminen

Yritystukea voidaan myöntää yritystuesta annetun lain (1136/1993) mukaan yrityksille, kiinteistöyhteisöille ja kunnille. Palveluyritykselle, jonka toiminta perustuu alueelliseen tai paikalliseen kysyntään, voidaan lain 2 §:n mukaan tukea myöntää vain, jos yritys tuottaa yritystoiminnalle tarpeellisia palveluita. Tukea ei lain mukaan myönnetä varsinaiseen maatilatalouteen eikä rakennusliiketoimintaan. Vähittäiskauppaan ja liikenteeseen tukea voidaan myöntää vain siltä osin kuin kysymyksessä on matkailuhanke.

Laissa tarkoitettuja tukimuotoja ovat kehitysalueen investointituki, pienyritystuki, pienten ja keskisuurten yritysten kehittämistuki sekä toimintaympäristötuki. Näistä tukimuodoista pienyritystukea voidaan lain 9 §:n 2 momentin nojalla myöntää maaseutualueilla edellä mainitusta poiketen palveluyrityksille, jos se on perusteltua alueen palveluiden saatavuuden kannalta. Lain toimiala-

rajaus on osoittautunut tarpeettoman ahtaaksi jäljempänä kerrotulla tavalla.

Valtioneuvoston 14 päivänä marraskuuta 1996 eduskunnalle antaman elinkeinopoliittisen selonteon mukaan elinkeinopoliitikassa tulee kiinnittää tasaveroisesti huomiota teollisuuden ja palveluelinkeinojen toimintamahdollisuuksiin ja että lähinnä kotitalouspalveluja koskevat tukivälineiden rajoitukset poistetaan.

Kera Oyj:n toimialaa on laajennettu siten, että Kera Oyj on voinut vuoden 1997 alusta myöntää pienlainoja ja niihin sisältyviä naisryrittäjälainoja sekä palvelualojen takauksia 1 päivästä syyskuuta 1996 muiden kuin varsinaista maatilataloutta harjoittavien yritysten investointeihin ja kehittämishankkeisiin. Nämä toimialalaajennukset ovat väliaikaisia siten, että naisryrittäjä- ja pienlainojen osalta sitä sovelletaan vuosina 1997 — 2001 myönnettäviin lainoihin ja lain voimaantulon jälkeen vuosina 1996 — 1998 myönnettäviin takauksiin.

Toimialalaajennuksesta saadut kokemukset ovat olleet myönteisiä. Palveluelinkeinojen

tulo Kera Oy:n riskirahoituksen piiriin on edistänyt merkittävästi uusien pienyritysten ja työpaikkojen syntyä.

Edellä sanottuun viitaten on myös yritystuesta annetussa laissa määriteltyä tukikelpoisen yritystoiminnan toimialarajausta tarpeen laajentaa. Laajentaminen on tarpeen erityisesti pienyritystuen ja kehittämistuen osalta sen vuoksi, että ensin mainittua tukea voidaan voimassa olevan lain mukaan myöntää muille palveluyrityksille vain maaseutualueella ja jälkimmäistä tukea ei voida myöntää palveluyrityksen tuottavuutta ja laatua parantaviin hankkeisiin.

Pienyritystukea olisi erityisesti aloittavien yritysten osalta tarkoituksenmukaista voida myöntää nykyistä laajemmin palveluyrityksille silloin, kun kyseessä on palvelujen saatavuuden kannalta uuden palvelun synnyttäminen alueella. Edellä esitettyyn viitaten ehdotetaan yritystuesta annetun lain 9 §:n 2 momenttia muutettavaksi siten, että pienyritystuen myöntäminen palveluyrityksille tässä lainkohdassa tarkoitettulla tavalla on mahdollista muuallakin kuin maaseutualueella. Tarkoituksena on, että pienyritystukea myönnettäisiin palveluyrityksille lähtökohdaisesti vain yritystoiminnan aloittamiseen, mikä on nykyinen käytäntö myönnettäessä pienyritystukea maaseutualueella palveluyrityksille. Tukea myönnettäisiin palveluyrityksille edellä mainitun mukaisesti lähinnä silloin, kun hankkeella voidaan synnyttää selaista uutta palvelutoimintaa, joka kyseiseltä alueelta puuttuu.

Kehittämistukea olisi tarkoituksenmukaista voida myöntää nykyistä laajemmin palveluyritysten kannalta merkittäviin kehittämishankkeisiin. Kehittämistuen myöntäminen myös muille palveluyrityksille kuin yrityspalveluyrityksille on tarpeen esimerkiksi silloin, kun hankkeella pyritäisiin parantamaan yrityksen tuottavuutta ja laatua. Edellä esitettyyn viitaten ehdotetaan lain 15 §:ään lisättäväksi uusi 2 momentti. Uuden 2 momentin mukaan kehittämistukea voitaisiin myöntää 2 §:n 1 ja 2 momentin säännöksistä poiketen myös palveluja tuottaville yrityksille.

1.2. Pienten ja keskisuurten yritysten määritelmien muuttaminen

Yritystuesta annetun lain 11 § sisältää määritelmän pienyrityksestä ja 16 §:ssä on määritelty pieni ja keskisuuri yritys. Määri-

telmät perustuvat komission 20 päivänä toukokuuta 1992 valtion tukia koskevissa suuntaviivoissa antamaan määritelmään.

Komissio on 3 päivänä huhtikuuta 1996 antanut suosituksen uudesta pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä 96/280/EY. Uudella suosituksella lähinnä korotettiin yrityksen liikevaihtoa ja taseen loppusummaa kuvaavia tunnuslukuja sekä selvennettiin riippumattomuus-käsitettä. Voimassa olevan lain pienen sekä pienen ja keskisuurten yrityksen määritelmät poikkeavat tästä suosituksesta.

Voimassa olevassa laissa pienellä ja keskisuurella yrityksellä tarkoitetaan yritystä, jonka henkilökunta on enintään 250 henkilöä ja jonka vuotuinen liikevaihto on enintään 120 miljoonaa markkaa tai taseen loppusumma enintään 60 miljoonaa markkaa. Pienyrityksellä tarkoitetaan yritystä, jonka henkilökunta on enintään 50 henkilöä ja jonka vuotuinen liikevaihto on enintään 30 miljoonaa markkaa tai taseen loppusumma enintään 12 miljoonaa markkaa. Lisäksi muun kuin pienen ja keskisuurten yrityksen omistusosuus tuen kohteena olevasta pienestä tai pienestä ja keskisuuresta yrityksestä on rajattu enintään ¼ osaan osakeyhtiömuotoisen yrityksen osakepääomasta.

Uudessa komission suosituksessa pieni ja keskisuuri yritys on määritelty yritykseksi, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja jonka joko vuosiliikevaihto on enintään 40 miljoonaa ecua (noin 240 mmk) tai taseen loppusumma on enintään 27 miljoonaa ecua (noin 162 mmk). Komission suosituksessa määritellään lisäksi yrityksen riippumattomuuden edellytykset.

Pieni yritys määritellään suosituksessa yritykseksi, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka joko vuosiliikevaihto on enintään 7 miljoonaa ecua (noin 42 mmk) tai taseen loppusumma enintään 5 miljoonaa ecua (noin 30 mmk). Komission suosituksessa määritellään lisäksi yrityksen riippumattomuuden edellytykset.

Riippumattomia ovat suosituksen mukaan ne yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten omistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko pienen ja keskisuurten yrityksen määritelmää tai pienen yrityksen määritelmää. Suosituksessa on erikseen määritelty ne tapaukset, jolloin riippumattomuutta koskevasta perusteesta voi-

daan poiketa.

Suomi on tehnyt 18 päivänä maaliskuuta 1997 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan mukaisen ilmoituksen niistä tukijärjestelmistä, joissa komission antaman suosituksen mukainen pienen ja keskisuuren yrityksen määritelmä on tarkoituksenmukaista ottaa käyttöön. Yritystuesta annettu laki oli mukana tässä ilmoituksessa. Komissio on 10 päivänä syyskuuta 1997 ilmoittanut, että se ei vastusta tällä tavalla muutettujen tukiohjelmien soveltamista edelleen.

Edellä sanottuun viitaten ehdotetaan, että lain 11 §:n pienyrityksen määritelmä ja lain 16 §:n pienen ja keskisuuren yrityksen määritelmä muutetaan vastaamaan mainitussa komission suosituksessa, määriteltyä pientä ja pientä ja keskisuurta yritystä.

2. Esityksen vaikutukset

Tarkoituksena on, että ehdotetut muutokset eivät lisää yritystoimintaan myönnettävien tukien kokonaismäärää. Siten tukien soveltamisalan laajennukseen liittyen ei tulisi esittämään määrärahojen lisäystä. Yritystuki myöntämisvaltuuden puitteissa lakiehdotus aiheuttaa tarpeen lisätä pienyritystuen ja kehittämistuen osuutta tuen myöntämistä koskevassa käyttösuunnitelmassa, jotta tukea voitaisiin ehdotuksen mukaisesti myöntää yrityksille entistä laajemmin.

Palvelusektori muodostaa Suomessa, kuten muissakin kehittyneissä teollisuusmaissa ylivertaisesti suurimman osan kansantuotteesta ja työllisyydestä. Viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana palvelusektori on ollut

suurin ja kasvava työllistäjä. Tukien myöntäminen laajemmin palveluyrityksille edistää osaltaan uusien pienten ja keskisuuren yritysten ja työpaikkojen syntyä.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmistelu kaupp- ja teollisuusministeriössä virkatyönä.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Lain 9 §:n 2 momentti ja 15 §:n 2 momentti ehdotetaan kuitenkin tuleviksi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tukiohjelman muutoksesta tulee Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan mukaan ilmoittaa komissiolle. Sen johdosta lain 9 §:n 2 momentin muuttamisesta ja 15 §:n uuden 2 momentin lisäyksestä tulee ilmoittaa komissiolle. Tukiohjelmaa koskevaa muutosta ei saa perustamissopimuksen mukaan toteuttaa ennen kuin komissio on hyväksynyt muutoksen. Lakia ei siten tältä osin voida saattaa voimaan ennen kuin komissio on hyväksynyt tukiohjelman muutoksen. Tämän johdosta lain 9 §:n 2 momentti ja 15 §:n 2 momentti ehdotetaan tuleviksi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

yritystuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yritystuesta 10 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1136/1993) 9 §:n 2 momentti sekä 11 ja 16 § sekä
lisätään 15 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

9 §

Pienyritystukea voidaan 2 §:n 1 ja 2 momentin säännöksistä poiketen myöntää alueen palvelujen saatavuuden kannalta tärkeitä palveluja tuottaville yrityksille.

11 §

Pienyrityksellä tarkoitetaan pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetussa komission suosituksessa 96/280/EY, sellaisena kuin se on 3 päivänä huhtikuuta 1996, määriteltyä pientä yritystä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka joko vuosiliikvaihto on enintään 7 miljoonaa ecua tai sitä vastaava markkamäärä tai taseen loppusumma enintään 5 miljoonaa ecua tai sitä vastaava markkamäärä sekä joka täyttää yrityksen riippumattomuutta kuvaavat ja muut suosituksen sisältävät pienen yrityksen tunnusmerkit.

15 §

Kehittämistukea voidaan 2 §:n 1 ja 2 momentin säännöksistä poiketen myöntää myös palveluja tuottaville yrityksille.

16 §

Pienellä ja keskisuurella yrityksellä tarkoitetaan 11 §:ssä mainitussa komission suosituksessa määriteltyä pientä ja keskisuurta yritystä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja jonka joko vuosiliikvaihto on enintään 40 miljoonaa ecua tai sitä vastaava markkamäärä tai taseen loppusumma enintään 27 miljoonaa ecua tai sitä vastaava markkamäärä sekä joka täyttää yrityksen riippumattomuutta kuvaavat ja muut suosituksen sisältävät pienen ja keskisuuren yrityksen tunnusmerkit.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta .

Lain 9 §:n 2 momentti ja 15 §:n 2 momentti tulevat kuitenkin voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 27 päivänä maaliskuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri Antti Kalliomäki

Laki

yritystuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yritystuesta 10 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1136/93) 9 §:n 2 momentti sekä 11 ja 16 § sekä
lisätään 15 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

Maaseutualueella pienyritystukea voidaan 2 §:n 1 ja 2 momentin säännöksistä poiketen myöntää myös kyseisen alueen palvelujen saatavuuden kannalta tärkeille yrityksille.

Pienyritystukea voidaan 2 §:n 1 ja 2 momentin säännöksistä poiketen myöntää alueen palvelujen saatavuuden kannalta tärkeitä palveluja tuottaville yrityksille.

11 §

Pienyrityksellä tarkoitetaan tässä laissa yritystä, jonka henkilökunta on enintään 50 henkilöä ja jonka vuotuinen liikevaihto on enintään 30 miljoonaa markkaa tai taseen loppusumma enintään 12 miljoonaa markkaa.

Milloin 1 momentissa tarkoitettun yrityksen omistajana on yritys, joka ei ole 1 momentissa tarkoitettu pieni yritys, voi tällaisen yrityksen omistusosuus tai, jos tällaisia yrityksiä on useampia, näiden yritysten omistusosuus yhteensä olla osakeyhtiömuotoisen yrityksen osakepääomasta enintään 1/4. Tästä voidaan kuitenkin poiketa, jos omistava yritys on riskisijoitustoimintaa harjoittava yritys tai jos poikkeuksen myöntäminen on muutoin erityisistä syistä perusteltua. Jos omistettava yritys on avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jonka yhtiömiehenä tai vastuunalaisena yhtiömiehenä on muu yritys kuin pienyritys, omistettavaa yritystä ei pidetä pienyrityksenä.

11 §

Pienyrityksellä tarkoitetaan pienten ja keskisuuren yrityksen määritelmästä annetussa komission suosituksessa 96/280/EY, sellaisena kuin se on 3 päivänä huhtikuuta 1996, määritellyä pientä yritystä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka joko vuosiliikevaihto on enintään 7 miljoonaa ecua tai sitä vastaava markkamäärä tai taseen loppusumma enintään 5 miljoonaa ecua tai sitä vastaava markkamäärä sekä joka täyttää yrityksen riippumattomuutta kuvaavat ja muut suosituksen sisältävät pienen yrityksen tunnusmerkit.

15 §

Kehittämistukea voidaan 2 §:n 1 ja 2 momentin säännöksistä poiketen myöntää myös palveluja tuottaville yrityksille.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

Pienellä ja keskisuurella yrityksellä tarkoitetaan tässä laissa yritystä, jonka henkilökunta on enintään 250 henkilöä ja jonka vuotuinen liikevaihto on enintään 120 miljoonaa markkaa tai taseen loppusumma enintään 60 miljoonaa markkaa.

Milloin 1 momentissa tarkoitetun yrityksen omistajana on yritys, joka ei ole 1 momentissa tarkoitettu pieni tai keskisuuri yritys, on yrityksen omistusosuudesta vastaavasti voimassa mitä 11 §:n 2 momentissa säädetään.

16 §

Pienellä ja keskisuurella yrityksellä tarkoitetaan 11 §:ssä mainitussa komission suosituksessa määriteltyä pientä ja keskisuurta yritystä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja jonka joko vuosiliikevaihto on enintään 40 miljoonaa ecua tai sitä vastaava markkamäärä tai taseen loppusumma enintään 27 miljoonaa ecua tai sitä vastaava markkamäärä sekä joka täyttää yrityksen riippumattomuutta kuvaavat ja muut suositukseen sisältyvät pienen ja keskisuuren yrityksen tunnusmerkit.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta

Lain 9 §:n 2 momentti ja 15 §:n 2 momentti tulevat kuitenkin voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.
